

מבעד למסוה

(שעורים בדיכפלות)

שבוע של
"ספירה" —
וב"חרד" שלנו
היה שמת-
שערו נא

בנפשכם: בני־דודנו נתעקשו פתאם כ"גוי לפגירה" ממש ולא רצו בשום אפן שגועים לקיים מצות עשה של "ספירה" עד שנודענה הרצועה של ה"רבי", ואמרו לפניהם את הפסוק: "אנא בכח"...

בני־חמור עשו קנוניא, בדרכם, ולא הכינו כלל את שעורם בדקדוק וב"גזרת" הפעלים כמו: פקד, פקדתי, כפקד וכו' וה"אדון־כפקד" פקד על שוטרו להכניס את זקונדרסים לבית־הכלא. מה עשו השקצים הגדולים? קמו שכם אחד והלכו ישר לבית־הסחר לשחרר את חבריהם בכח והחבושים התירו את עצמם מבית־האסורים... וסופו של דבר? — אל תשאלו: שלשה עשר ממשגיחי "החרד" נתבקשו לישיבה־של־מעלה, כנגד שלש־עשרה מדות, ותשעה מהתלמידים ירדו לישיבה־של־מטה... ולא זאת אלא שגם שלשים ושלשה

מוכתרים שלהם הוכתרו בכבוד גדול ע"י השוטרים בשבוע זה — כנגד ל"ג בעמר שבספירה, שנאמר: בלי "אמר", בלי דברים ובלי נשמע קולם...

ותנו רבנן: שלשה "שישבו" בשבוע זה: ר' משה קזימא, סגנו ומזכירו ולמדו יחד סוד הספירה שהוא עמוק בכתבי האר"י הקדוש ז"ל, כידוע, והאריכו כל אותו לילה בדברים שהם כבשונו של עולם ר"ל, ולא יצאו מפתח־ביתם — יאסאק בלעז — מערב ועד ערב ועד ערבון־כסף בכלל...

חכמינו ז"ל אמרו: לא המקום מכבד את האדם אלא האדם מכבד את המקום. ואני "עומות" אומר כי בזמננו עכשו דוקא המקום מכבד את האדם ולא להיפך, ויהודי שבא למשל לבית־המדרש או לגשה או לאספה, ואינו קופץ בראש ל"מזרח" או לשורה הראשונה על יד הבמה, ואפילו יהיה חכם כפרופיסור איינשטיין, אין משגיחין בו. ומשה גוי שלנו שהוא פרא־אדם ועם־הארץ גמור מדאוריתא ומדרבנן ואין לו מדרגמיה כלום אלא "זכות־אבות", ומכיון שבאו אליו בני־דודנו ונתנו לו מקום בראש האגודה המשותפת שלהם, הרי זכינ' לשתי רשויות — כמו שאומר אלמאליח במאמרו "הממולח" — אחת של ה"רבי" על הר הזיתים והשנית של ר' משה קזימא אצל "באב־חוטח"...

ואחד מתלמידי שיש לו מהלכים בחלונות הגבוהים סח לי בתור עד ראייה ושמיעה כי בשבת שעברה ישבו ר' משה קזימא וכל כת־דילחון על הר־הזיתים ומזכירו של ה"רבי" דפק בשתי ידיו על השלחן ובעידנא דריתחא אמר להם בפירוש כי ראויים הם עפ"י דין לשלחם בשביל הכרוז לסיישל ער זגלול, ונפלו עליהם אימתה ופחד. והנה הופיע פתאם ה"רבי" בכבודו ובעצמו ושאל: "כל כי האי ריתחא למה? ור' משה נגש אליו ונשק את יד ה"רבי", ומיד אחר מעשה זה של "ישקני" ישב ר' שמואל כהן־גדול עם נדיבים, ב"כ ה"אומה הנדיבה" ודנו במשך 8 שעות על עניני ספירה, ור' משה הצהיר בפירוש כי "לא יהתו וקא יפקדו", כמו שנאמר, ולא זוהי ידם מתור ידו, עד שלא יתיר להם להכניס את כל ילדי ה"וואטאן" הנמצאים בחו"ל, ונשמת ישראל יצאה באותה שעה ב"נשיקת־יד" אחת...

העתונים מבושרים כי המשורר טשרני־חובסקי כבר הגיע "לקושטא", ובקרוב יזכה לראות בירושלם "איף מנשקים אצלנו"...

וצריך אני להודות לכם, תלמידי החביבים, שא"א מצטער ב"כ על היתורים של ה"רבי" "להוסיף לבני־דודנו אל העם כהם וכהם מאה פעמים" עד דודנו ישמעאל, מחמת שהרשימות הנוספות האלה גם שלהם

וגם שלנו, סופן לשרפה או לגניזה ב"פיול", כי הלא זה דרכם של "עשרת־השבטים" להונות את הני תרי צדדין ואין בית אלא אחוזת־עינים בלבד, ואולם על מה אני מצטער? — על הניצחון שלהם בשבוע זה. הם אומרים שבע פעמים "למנצה לבני ישמעאל" ואנו תוקעים בשופרות, בעתונים ובאספות: תרועה, תקיעה, שבר יב...

וכל כך למה? — מפני שהקב"ה זמן לנו "רבי" בעל כוזג רדי, ששטתו אינה חצובה ברזל ואינה זכה דם, ואולי רוצה הוא להעביר הכל "עד יעבר זעם", מפני ששר של ישמעאל שולט בעולם, ואפשר שהרבי מקדים לומר "סליחות" לפני ה"ימים־נוראים" של ב' נובמבר?..

ובשבוע זה באו אליו משכם ובקשו "טובי" (סליחה) בעד תשעת המורדים — "אוולאד" (ילדים!) — חן ידעתם דרכם של בני־דודנו: גוי צעיר שנתפס בעבירה, הם אומרים עליו: "וואלאד" (ילד) ואם הוא זקן ובא בימים, הם אומרים עליו: "גאשים", "מסכין" כלומר תמים, מסכין... ואי"ה בקרוב בימינו יצאו לתפשי מבית־הסחר, וגם המשת המורים שנתפטרו, כידוע, ישובו לבית־הסחר. (*

(* בית־הספר קרי.

ואלי דבר יגונב כי שם בחצרו של ה"רבי" ישנם פקידים מבני עשרת־השבטים, משכניו וידידיו של המופתי, שכתבו חבור שלם על בית־הכנסת של ישמעאל, וה"רבי" שלנו מושפע מ"ההצרונים" האלה ששמאלם דוחה את ישראל וידידיהם וימינם מקרבת את בני־דודנו...

בקרוב יגיע לעירנו גם הפרופיסור אינש־טיין כדי להתראות כנראה עם ר' חיים מיכל מיכלין שהגהו היחיד בארץ שזכה להבין את תורתו, ומאמרו ב"דאר־היום" יוכיחו! ואולי יוכל הפרופיסור הזה לבאר לנו עפ"י תורת היחסות שלו את יחס ה"רבי" שלנו לישמעאל ולבית־הלאומי?...

בשבוע זה נפגשתי בשתי גברות צעירות ונהמדות שהנישו לי פול־קורא לטובת הקופה של ההתאזרחות — ולמה אכחד? — נתתי להן מיד את "כספי" האחרון, כי מה לא יעשה יהודי בשביל המין היפה, כלומר בשביל ההתאזרחות?

לא היו רגעים כועטים ורגלי עמדו במשרד ועד־העיר, והנה תימני אחד עומד ונשבע בפאותיו המסולסלות והארוכות כי אין לו אפילו פרוטה אחת להתאזרחות, ובשעת מעשה הכניס את צפרו אגודלו בין שניו, הוציאה מפיו ואמר: הא! לאות של עניות גמורה ר"ל, ואולם הפקיד באחת — תן בסף! בדק התימני המסכן בכיסו ותחת

תרכושו השמן והוציא אהת לאחת עד 6 גרושים. ואולם חפסיד עמד על דעתו בכל תקף ולא זו מכנו עד שהוציא מכיסו שלש פעמים עשרה גרוש ותמונה אחת... את התמונה השניה שאיר התימני בשבילו לזכרון, כי זוהי הפעם הראשונה בחייו שזכה לראות את דמות דיוקנו ולהם, הוא אומר, ל"וואעאד" — תספיק רק תמונה אחת וה' ירחם!...

— "אננט פראנסאווו!" (צרפתי אני) לך אל הקונסול שלי!...
אגב התבוננתי אל גליונות הספירה וראיתי לפני גליון מענין ובו כתוב לאמר: השם: Behar. בכר נולד: באמריקה שפת האם: גרמנית נתינות: Subj. of U.S.A. נתינו של הקב"ה...
והכל כנומי, כמובן, באנגלית. ואחרון אהרן הביב:

ואגב אורחא נתקרב אלי ידידי ומספר לי כי בשבוע זה נפגש בו אדם ברחוב ושאל ממנו באנגלית על משרד הגזתאזרחות Naturalization Office לע"ז — כי רוצה הוא להתאזרח.

— ואימתי באת לארץ? שאלהו ידידי.
— רק תמול באתי ענהו האורה.
— ובכן הודרו נא, אמר לו ידידי, כיפה שלשה אחת קדם, כי חושש אני פן תדחה עוד יום אהר וראית פה את בני'ארצך והתהרטת...
ובצאתי מבית'הועד פגשתי ברחוב את ארנן וזכרונך עהראי ומרנינאי הולכים בהברותא ומדברים ביניהם.

מה? אינכם יודעים מי אלה? חלוצים חדשים? ... חלילה! הלא הם מיודעינו ומכרינו מכבר: האדונים בבין וסלושי, אחר ה"מונים", כותב לי בהתמרמרות גדולה כי פנה לאחד מאחב"י בדבר גליון הספירה וענה לי בחוצפה:

שירטן וסילמן ששמותיהם נתעברו ע"י ועד' ההתאזרחות...
זכורני כי בשעה שהוציא "הארץ" את ה"גלו'דעת" הידוע נגד דאר'היום, אמר סוקולוב שנמצא אז בארץ, כי אסור להטיל הרם דרכ'ג על העתונות. וכי לא די לנו באמת שבא ה"החכם" ההוא והטיל הרם על הנשים, שנהיה זקוקים גם לעתון אהר? ...

ואולם הלא ידעתם היטב תלמידיו היקרים, כי בנוהג שבעולם המזרחי, כשארם לוקח אשה צעירה על אשתו הראשונה, מיד מתעוררת קנאה'שנאה ביניהן והוא כלומר הבעל, משלח את הזקנה והבלה לכפר ואת הצעירה והרעננה הוא שומר באהלו...
בעכשיו שבני הארץ גרשו את "הארץ" מיוזשלים, והוא נאלץ לנדוד במחילה לטבל בים תל'אביב, עלי להזכיר לנווד'הבורד כי השמש זורחת בהרי ירושלם ושוקעת בים יפו...
"מישנה מקום משנה מול"...
אגב נזכרתי במעשה שקרה בשבוע האחרון בתל'אביב:

רבים מעסקני ת"א הוזמנו לבוא ב"יפה" שעה אחת קדם בשביל "ענין צבורי חשוב". מכיון שהודיעו למוזמנים ע"א הענין והחשוב, קם זאב הכרמל ואמר: אתם קראתם אותנו בשביל ענין ח ש ו ב, ולסוף אני רואה שזהו ענין פרטי של יסוד עתון, שכאו"א יכול ליסד מבלי להטריח אותנו...
וגם "שר'הכספים", אחרי התאמצות גדולה הבטיח לתת 10 פונט, והנתינה, כמובן, תהיה "כשירחיב ה' את גבולו", כמו השלש מאות פונט שנשאר חייב ל"סוד' הגאולה".

אז יקום מנהל הנכנסיה מלא קומתו וכתוף זקנו ההרצלי נשמעה הקריאה הזאת: רבותי! אם אתם לא נתנו מאה פונטים, נתן לנו ה מ ו ר ים!...
אין אני בקי כל'כך בעניני ביה"ם שבזכרון'יעקב, ואולם לאהר שקראתי בעתו' נים את "החרם" שהכריז עליו מרכז המורים, זכרתי את הכלל הזה:
בנוהג שבעולם אין עני מפטר את שמשיו אלא עשירים מפטרים, והדבר פשוט מאד: מפני שעני אין לו במה לשלם מיד למפוטרו ועשיר יש לו, ולפי עניית דעתי יוצא שמוסד שאין לו במה לשלם למוריו המפוטרים אינו רשאי לרחותם, בל'ף ושוב" שיוציאו במלוני ירושלם יותר ממה שהם

הענין והחשוב, קם זאב הכרמל ואמר: אתם קראתם אותנו בשביל ענין ח ש ו ב, ולסוף אני רואה שזהו ענין פרטי של יסוד עתון, שכאו"א יכול ליסד מבלי להטריח אותנו...
וגם "שר'הכספים", אחרי התאמצות גדולה הבטיח לתת 10 פונט, והנתינה, כמובן, תהיה "כשירחיב ה' את גבולו", כמו השלש מאות פונט שנשאר חייב ל"סוד' הגאולה".

אז יקום מנהל הנכנסיה מלא קומתו וכתוף זקנו ההרצלי נשמעה הקריאה הזאת: רבותי! אם אתם לא נתנו מאה פונטים, נתן לנו ה מ ו ר ים!...
אין אני בקי כל'כך בעניני ביה"ם שבזכרון'יעקב, ואולם לאהר שקראתי בעתו' נים את "החרם" שהכריז עליו מרכז המורים, זכרתי את הכלל הזה:
בנוהג שבעולם אין עני מפטר את שמשיו אלא עשירים מפטרים, והדבר פשוט מאד: מפני שעני אין לו במה לשלם מיד למפוטרו ועשיר יש לו, ולפי עניית דעתי יוצא שמוסד שאין לו במה לשלם למוריו המפוטרים אינו רשאי לרחותם, בל'ף ושוב" שיוציאו במלוני ירושלם יותר ממה שהם

הענין והחשוב, קם זאב הכרמל ואמר: אתם קראתם אותנו בשביל ענין ח ש ו ב, ולסוף אני רואה שזהו ענין פרטי של יסוד עתון, שכאו"א יכול ליסד מבלי להטריח אותנו...
וגם "שר'הכספים", אחרי התאמצות גדולה הבטיח לתת 10 פונט, והנתינה, כמובן, תהיה "כשירחיב ה' את גבולו", כמו השלש מאות פונט שנשאר חייב ל"סוד' הגאולה".

צריכים לקבל בתור שכר ופצוי, ומכש"כ שאין לאמר עליהם לבקש להם ריוה והצלח ממקום אהר.
הוא אשר אמרתי: איני יודע מי מהני וגרי צדדין" צדק, ואולם ראיתי אדם שנפע כל היום בעגלה לא מהמת רב עושר, אלא פשוט כיפני שלא היה לא כסף בכיסו וירא היה לרדת מעל העגלה שמא יצטרף לשלם דמי נסיעה...
ראיתי, "מעשה" ונזכרתי כמה הלכות: תמול בלכתי לביתי ראיתי אחד מבני-דודנו עומד באמצע הרחוב בפנת הגדר ועוסק בהלכות, "דרך-ארץ" לעיני מאות אנשים, נשים וילדים העוברים לפניו ברחוב. התבוננתי רגע אל מלבושי ה"קאקי" שלו, אל תרכושו הגבה וביחוד אל הסרט השחור העונד את זרועו ועליו כתובות-שלש אותיות אדומות: M M C!
חקרתי ודרשתי קצת מן הצד ונדע לי כי זהו פקיד ממונה מטעם די'ייה להשי' גיח על זה נ ק י ו ן ברד, ירושלם...
בטוח אני כי הפקיד זה יקבל פרס והוספה למשכורתו מהעירייה בעד העזרה שהוא מושיט לבלדיה בהרכיבו בעצמו

אז יקום מנהל הנכנסיה מלא קומתו וכתוף זקנו ההרצלי נשמעה הקריאה הזאת: רבותי! אם אתם לא נתנו מאה פונטים, נתן לנו ה מ ו ר ים!...
אין אני בקי כל'כך בעניני ביה"ם שבזכרון'יעקב, ואולם לאהר שקראתי בעתו' נים את "החרם" שהכריז עליו מרכז המורים, זכרתי את הכלל הזה:
בנוהג שבעולם אין עני מפטר את שמשיו אלא עשירים מפטרים, והדבר פשוט מאד: מפני שעני אין לו במה לשלם מיד למפוטרו ועשיר יש לו, ולפי עניית דעתי יוצא שמוסד שאין לו במה לשלם למוריו המפוטרים אינו רשאי לרחותם, בל'ף ושוב" שיוציאו במלוני ירושלם יותר ממה שהם

הענין והחשוב, קם זאב הכרמל ואמר: אתם קראתם אותנו בשביל ענין ח ש ו ב, ולסוף אני רואה שזהו ענין פרטי של יסוד עתון, שכאו"א יכול ליסד מבלי להטריח אותנו...
וגם "שר'הכספים", אחרי התאמצות גדולה הבטיח לתת 10 פונט, והנתינה, כמובן, תהיה "כשירחיב ה' את גבולו", כמו השלש מאות פונט שנשאר חייב ל"סוד' הגאולה".

את הקירות והרחובות שלנו, ביחוד עכשו לאהר שכלו מיי'הבורות בעירנו וגם מי-המעין אולו כמעט, ושורות הפחים הרי-קים המגיעות מנהלת-ישראל ועד למשרדו של מהנדס המים בנוטר-דאם-דפרנס...
תוכלנה לחזוכיח!
אגב חייתי מיעץ למר א. ז. שמחונני, בעל הירכתון היפה, "מענינא דיומא" מת"א שישלח את שני ידידיו, האה והאהות שמאמו כ"כ בת"א, לירושלם עירנו וימ-צאו בה מקומות ל"דרך-ארץ", גלוי וידוע על כל צעד ושעל, מוכן מאליו כי טעמא במלתא תליא, וביחוד בריחא...
ואגב ימצאו ברחובותינו גם "מרחץ" חנם. עובר הנך לתומך ברחוב, שקוע בהרחורין על הזכותיך השונים, על הספי-רה או על הקונצרט היפה של הופנקו בתיאטרון, "ציון" היפה, והנה פתאום נפתחו, "ארוכות השמים", כמו שכתוב בפרשת נח של שבת זו, ואתה מקבל על ראשך ובגדיך מקלחת של צוננין אי' פושרין, מעל גזוזטראות, "אבן ישראל" ובתי פינגולד, ואם הזקה עליך פקודת

אז יקום מנהל הנכנסיה מלא קומתו וכתוף זקנו ההרצלי נשמעה הקריאה הזאת: רבותי! אם אתם לא נתנו מאה פונטים, נתן לנו ה מ ו ר ים!...
אין אני בקי כל'כך בעניני ביה"ם שבזכרון'יעקב, ואולם לאהר שקראתי בעתו' נים את "החרם" שהכריז עליו מרכז המורים, זכרתי את הכלל הזה:
בנוהג שבעולם אין עני מפטר את שמשיו אלא עשירים מפטרים, והדבר פשוט מאד: מפני שעני אין לו במה לשלם מיד למפוטרו ועשיר יש לו, ולפי עניית דעתי יוצא שמוסד שאין לו במה לשלם למוריו המפוטרים אינו רשאי לרחותם, בל'ף ושוב" שיוציאו במלוני ירושלם יותר ממה שהם

הענין והחשוב, קם זאב הכרמל ואמר: אתם קראתם אותנו בשביל ענין ח ש ו ב, ולסוף אני רואה שזהו ענין פרטי של יסוד עתון, שכאו"א יכול ליסד מבלי להטריח אותנו...
וגם "שר'הכספים", אחרי התאמצות גדולה הבטיח לתת 10 פונט, והנתינה, כמובן, תהיה "כשירחיב ה' את גבולו", כמו השלש מאות פונט שנשאר חייב ל"סוד' הגאולה".

הרופאים לקבל "מרחץ" לרגליך, עבר נא בהוצות ירושלם, ועגלת-הבלדיה, המלאה לה מים, תרכיץ לך אמבטא על רגליך ומכנסיך עד הטבור, והכל בחנם!...
ופתאים עוזרת על פניך במהירות הברק מכונית פורד... אנטישמי ידוע זה לא יוכל להבחר בתור נשיא הקהליה באמריקה, מפני שיש לו רק 490 מיליון דולרים. כנראה שאחב"י ב"בית-הלאומי" משתדלים להגדיל את הוננו כדי שיוזכה פו"ם לנהל את ה"בית-הלכן" באמריקה...
הנה כי כן, לא הכל "הלך" מעירנו, הנין מאבני המדרכות שבצדי הרחובות ביחוד למול מלון אלנבי, ואם ישאך יצרך להרים עיניך לשמים היפים שלנו או אולי לשלמים השולמים על חנויות מוהרינו, אל תשכח רגע כי מתחת לרגליך אורבות לך אבנים חלקות ויוצאות דפן, פן יקרר לך המקרה של אותו האיציטגנון שהסתכל לכוכבי השמים ונפל לתוך הכור — והמקרים של "בורעים" שראיתי לעשרות במקום זהה המוכן לפורעניות לנשים, לזקנים ולילדים — יוכיחו!

אז יקום מנהל הנכנסיה מלא קומתו וכתוף זקנו ההרצלי נשמעה הקריאה הזאת: רבותי! אם אתם לא נתנו מאה פונטים, נתן לנו ה מ ו ר ים!...
אין אני בקי כל'כך בעניני ביה"ם שבזכרון'יעקב, ואולם לאהר שקראתי בעתו' נים את "החרם" שהכריז עליו מרכז המורים, זכרתי את הכלל הזה:
בנוהג שבעולם אין עני מפטר את שמשיו אלא עשירים מפטרים, והדבר פשוט מאד: מפני שעני אין לו במה לשלם מיד למפוטרו ועשיר יש לו, ולפי עניית דעתי יוצא שמוסד שאין לו במה לשלם למוריו המפוטרים אינו רשאי לרחותם, בל'ף ושוב" שיוציאו במלוני ירושלם יותר ממה שהם

הענין והחשוב, קם זאב הכרמל ואמר: אתם קראתם אותנו בשביל ענין ח ש ו ב, ולסוף אני רואה שזהו ענין פרטי של יסוד עתון, שכאו"א יכול ליסד מבלי להטריח אותנו...
וגם "שר'הכספים", אחרי התאמצות גדולה הבטיח לתת 10 פונט, והנתינה, כמובן, תהיה "כשירחיב ה' את גבולו", כמו השלש מאות פונט שנשאר חייב ל"סוד' הגאולה".